

การศึกษาคิดเห็นและการปฏิบัติจริงในการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวเบญจวรรณ จรุงกลิ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2190-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF OPINIONS AND PERFORMANCES
IN ART EDUCATION LEARNING EVALUATION IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Benjawan Jarungklin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education
Department of Art, Music, and Dance Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2004
ISBN 974-53-2190-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงในการประเมินผล
การเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวเบญจวรรณ จรุงกลิ่น

สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

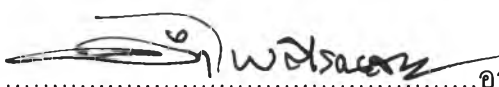
อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร

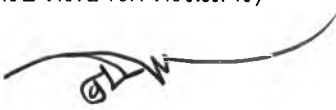
คณะกรรมการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ ศรีบุรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

เบญจวรรณ จรุงกลิ่น : การศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงในการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. (A STUDY OF OPINIONS AND PERFORMANCES IN ART EDUCATION
LEARNING EVALUATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร, 143 หน้า. ISBN 974-53-2190-7.

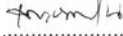
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงในการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้าน 1) จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา 2) กระบวนการวัดประเมินผล
การเรียนศิลปศึกษา 3) การสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา 4) การประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาตามข้อกำหนดของพระราช
บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ
ครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม
และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 233 ฉบับ ได้รับคืน 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 และเดินทางไป
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากร 15 คนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
แจกแจงความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

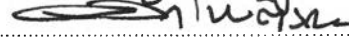
1.ด้านความคิดเห็น ในแบบสอบถาม ครูผู้สอนศิลปศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความคิดเห็น
ระดับมากที่สุดในด้านการประเมินผลการเรียนตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุดในด้านการสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา ครูผู้สอนศิลปศึกษา
แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดคุณภาพผู้เรียน การเรียนการสอน ครูผู้
สอนศิลปศึกษา ควรประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายอย่างต่อเนื่อง และควรสรุปผลการประเมินผลการ
เรียนจากผลงานและพฤติกรรมระหว่างเรียนทุกครั้งร่วมกับสอบความรู้ปลายภาคปลายปี ในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนศิลปศึกษา
แสดงความคิดเห็นว่าการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบจุดด้อยจุดเด่นระดับพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อ
ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ ควรประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการสังเกต
และอภิปราย และควรสรุปผลการประเมินผลการเรียนโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์และพัฒนาการโดยให้คะแนนการปฏิบัติงาน
ระหว่างเรียนกับคะแนนสอบความรู้ปลายภาคปลายปีมีสัดส่วนเท่ากับ 80 : 20 หรือ 70 : 30

2.ด้านการปฏิบัติจริง ในแบบสอบถาม ครูผู้สอนศิลปศึกษาปฏิบัติมากที่สุดในด้านการประเมินผลการเรียนตามข้อ
กำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และด้านจุดมุ่งหมาย
ของการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ปฏิบัติปานกลางในด้านกระบวนการวัดประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ปฏิบัติน้อยที่สุดใน
ด้านการสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา ในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนศิลปศึกษากล่าวว่า ก่อนเรียน ใช้วิธีการซักถามสนทนา
ทดสอบ ระหว่างเรียน ใช้วิธีการสังเกต ซักถามสัมภาษณ์ เชกเวลาเรียน หลังเรียน ให้ผู้เรียนวิจารณ์นำเสนอผลงาน ปลายภาค
ปลายปี สอบวัดความรู้โดยใช้ข้อสอบแบบตัวเลือก

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา ศิลปศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2547

4483738727 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : OPINIONS / PERFORMANCES / ART EDUCATION / LEARNING EVALUATION / ELEMENTARY SCHOOL

BENJAWAN JARUNGKLIN: A STUDY OF OPINIONS AND PERFORMANCES IN ART EDUCATION LEARNING EVALUATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR: AMPAI TIRANASAR , Ph.D., 143 pp. ISBN 974-53-2190-7.

The purpose of this research was to study the art teachers' opinions and performance in art education evaluation in the elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration in the aspects of 1) the purposes of art education evaluation, 2) the processes of art education assessment and evaluation, 3) the summarizations of evaluation reports, and 4) the art education evaluation in accordance with National Education Act B.E. 2542 (1999) and Basic Education Curriculum B.E. 2544 (A.D. 2001). The population sample included 248 art teachers in the elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. The research instruments constructed by the researcher included a rating-scale questionnaire and a semi-structured interview. The data were analyzed by means of frequencies, percentage, arithmetic means and standard deviation.

The results of this research were as follows:

1) In the part of art teachers' opinions, the teachers agreed in all aspects at the high level. The highest agreement was in the aspect of art education evaluation in accordance with National Education Act B.E. 2542 (1999) and Basic Education Curriculum B.E. 2544 (A.D. 2001). The lowest agreement was in the aspect of the summarizations of evaluation reports. In addition, the teachers suggested that the purpose of evaluation should emphasize upon the students' learning quality and learning and teaching process; art learning evaluation should be carried out by means of various authentic methods continuously; and evaluation summarization should come from all the students' works and learning processes and final test. From the interviews, the teachers expressed that the purpose of evaluation was for finding the strong and weak points of students so that the teacher could help developing the students towards the desirable habits. The evaluation should be based on observation and discussion. The summarization should come from both criteria and students' development through out the semester and the final test by the proportion of 80:20 or 70:30.

2) In the part of performance, there were 2 aspects rated at high level: the purposes of art education evaluation, and the art education evaluation in accordance with National Education Act B.E. 2542 (1999) and Basic Education Curriculum B.E. 2544 (A.D. 2001). The processes of art education assessment and evaluation rated at moderate level. And, the lowest rating was in the aspect of the summarizations of evaluation reports. From the interview, the teachers reported that before the lesson they would consider the students' pervious experiences by means of discussing, practicing and testing. During the class, the teachers would observe and discuss with students. At the end of the class, they would let the students present their works and share comments and discussion. At the end of the year, there would be examination by means of multiple-choice format.

Department Art, Music, and Dance Education

Field of study Art Education

Academic year 2547

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาทั้งการทำวิทยานิพนธ์และความประพฤติด้วยความเอาใจใส่จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ กรรมการ และอาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี รองศาสตราจารย์ ดร.ปุ่นรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ทินกร บัวพูล อาจารย์มณฑา ไร่ทิม และอาจารย์วิรัตน์ คุ่มคำ ที่กรุณาตรวจแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเรื่องระเบียบวิธีวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์มนตรี พิทยวราภรณ์ อาจารย์ณริศรา พุกชะวัน อาจารย์เอก รัฐ งามจินดาสกุล อาจารย์ฐิติศันส์ พากย์สุชี อาจารย์ทิพย์ฉัตร คลังหิรัญ อาจารย์กันยารัตน์ ยังมี อาจารย์รจนา เหล่ชะย่อน อาจารย์วิสูตร โพธิ์เงิน อาจารย์อัฐฐพล คงพัฒน์ อาจารย์สมภาพ คล้ายวิเชียร อาจารย์โชติวัฒน์ วณเมธิน น้องๆ ที่ศึกษาในปีการศึกษาเดียวกัน รุ่นน้อง รุ่นพี่ที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณวันทนา สายยูเขตต์ ประจําภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษาที่เป็นธุระในเรื่องต่างๆ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ให้บริการในการค้นคว้าข้อมูล ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาจัดสรรเงินทุนช่วยเหลือการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณอาจารย์ศิลปศึกษาแห่งโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม ขอขอบคุณคุณครูศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่และคณะครูโรงเรียนวัดจันทรินทร์นอก และขอขอบคุณญาติๆ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่กรุณาให้การสนับสนุนเรื่องเงินทุน และคำแนะนำตักเตือนเรื่องการดูแลสุขภาพสภาพแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1.บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การปฏิรูปการศึกษา.....	11
หลักสูตรศิลปศึกษา.....	14
การเรียนการสอนศิลปศึกษา.....	17
ครูผู้สอนศิลปศึกษา.....	22
การประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3.วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	63
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การนำเสนอผลการวิจัย.....	69
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
รายการอ้างอิง.....	123
ภาคผนวก.....	128
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	129
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	130
เครื่องมือวิจัย.....	134
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม.....	71
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและการปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนศิลปศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	75
ตารางที่ 3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและการปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนศิลปศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ด้านกระบวนการวัดประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	76
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและการปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนศิลปศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ด้านการสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา.....	83
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและการปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนศิลปศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544.....	84
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและการปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนศิลปศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาในภาพรวม...	86
ตารางที่ 7	ความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูผู้สอนศิลปศึกษา เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	87
ตารางที่ 8	จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	90
ตารางที่ 9	ความถี่ของความคิดเห็น การปฏิบัติจริง และอุปสรรคปัญหา ของครูผู้สอนศิลปศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ศิลปศึกษาด้านจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	93
ตารางที่ 10	ความถี่ของความคิดเห็น การปฏิบัติจริง และอุปสรรคปัญหา ของครูผู้สอนศิลปศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ศิลปศึกษาด้านกระบวนการวัดประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา.....	94
ตารางที่ 11	ความถี่ของความคิดเห็น การปฏิบัติจริง และอุปสรรคปัญหา ของครูผู้สอนศิลปศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ศิลปศึกษาด้านการสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา.....	97

ตารางที่ 12 ความถี่ของความคิดเห็นเพิ่มเติมของของครูผู้สอนศิลปศึกษา
ผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนศิลปศึกษา
ด้านการสรุปรายงานผลการเรียนศิลปศึกษา.....99